

ကညီဂုဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူဂ်

မာနီဂ်မာယါတၢ်မာဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုဂ်ဝီခွဲးယာ်လၢကီုပယါခိခိဂ်ဒုသဝီပု

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ

လါဒိၣ်စ့ဘၢဂ် ၁၄ သီ, ၂၀၂၁နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြူဂ်နီၣ်ဂံၢ်- 21-271-I1

**ဒုသထူၣ်ကီုရၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ- SACသုးခးသံပိာ်မုၢ်မိၢ်ဒါဒီးအဝါ ဖဲပီကီုဆၢဂ်၊
လါစဲးပထုဘၢဂ် ၂၀၂၁နံၣ်**

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲက---သဝီ၊ က---ကရူဂ်၊ ပီ (လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးအီၤလၢ မီၤစကီၤ) ကီုဆၢဂ်၊ ဒုသထူၣ်ကီုရၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါအီၤကူး ၂၄သီန့ၣ် ထံကီုတၢ်ပၤတၢ်ပြးကိာ်ကးကရၢ (SAC)သုးကျိၤအါဖု ဟ်ဖျါထီၣ်သးဒီး ထီၣ်ဒုးဟံးန့ၢ်ကွံာ်ဝဲ ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) သုးကလၢဖဲ က---သဝီအံၤဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်ဆၢအါထီၣ်အသုးဖိ ကအိၣ် (၂၀၀) ဂၤယုာ်ယုာ်ဆူ က---သဝီဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. SACသုးဖိတဖၣ်အံၤ ဆီလီၤ တစါတလီၤသုးကလၢဖိတဖၣ် ဖဲက---သဝီဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒီး ဟ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် တြီတံာ်ဃာ်သဝီဖိတၢ်လဲထီၣ်က့ၤလီၤ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ သဝီဖိတဖၣ် စးထီၣ်ကွၢ်ဆၢဂ်မာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမုတၢ်ဂ့ၢ်ကီု မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤ ယုးအိၣ်တၢ် လဲၤယုာ်အိၣ်ညါ လဲၤဆူတၢ်ဖိးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ် ဒီးလဲၤကွၢ်ထွဲအဆၢဂ်ဖိကီုဖိ တန့ၢ်လၢဘၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ သဝီဖိတနီၤ ဟးထီၣ်လဲၤယုာ်အိၣ်ညါလၢမုၢ်န့ၢ်ခိ လၢအဟံၣ်ဖိဃီဖိကအိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါစဲးပထု ဘၢဂ် ၄သီ၊ ၂၀၂၁နံၣ်ဟါခိအဆၢကတီၢ်န့ၣ် သဝီဖိဒိမိၢ်ဝါခံဂၤဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချါအဆၢကတီၢ် ကဘၣ်ဖဲ (၁၀း၄၆) န့ၣ်ရံၣ် အဆၢကတီၢ် SAC သုးဖိလၢအဟးဝုၤဝီၤလၢသဝီပူၤတဖၣ် ထံာ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး ခးအဝဲသ့ၣ်ခံဂၤလၢလၢကျိၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲ ထီၣ်သးအဆၢကတီၢ် သဝီဖိလၢအဂၤတဖၣ် လဲၤမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် ဒီးအဖိမုၢ်ဖိ (၄)နံၣ်တဂၤအံၤ တဘျီဘၣ် ဒီးတုၤလၢတၢ် ဟ်ပနီၣ်တၢ်တြီတံာ်ဃာ်တၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤတလၢ ဖဲ(၄း၀၀)န့ၣ်ရံၣ်ဂီၤခိဒီး သဝီဖိတဖၣ်လဲၤမၤစၢၤက့ၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤဖိသ့ၣ်မုၢ်ဖိတအဂၤအံၤန့ၣ် အဖဲဘၣ်ကွၢ်ထွဲက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲလါစဲးပထုဘၢဂ် ၅သီန့ၣ် SAC သုးဖိတဖၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝီပူၤဒီးဟ့ၣ်လီၤပုၤမိၢ်ဒါလၢအသံတဂၤအံၤအမိစ့ပယီၤ (၃၀၀၁၀၀၀) ကူး ဒ်သိးကမၤ လီၤဘၣ်လီၤဘၢၤကွံာ်တၢ်ခးသံဂုၢ်ဝီတခါအံၤန့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂုၢ်လီၤတံာ်လီၤဆဲး

¹ တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤဖဲ လါစဲးပထုဘၢဂ် ၂၀၂၁နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ ဒုသထူၣ်ကီုရၣ် အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂုဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူဂ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မာယါတၢ်မာ ဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိခိဖဲခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ လီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢၤအီၤလၢအဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုးအါထီၣ်အီၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	တၢ်ခးသံသဝီဖိ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ	လါစဲးပထုဘၢၣ် ၄သီ၊ ၂၀၂၁နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၢၣ်, ကီၢ်ရဲၣ်)	က---သဝီ၊ က---ကရူၢ်၊ ပီၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်၊ ဒုသထွၢ်ကီၢ်ရဲၣ်

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ		
မံၤ	နီၢ်အ---	စီၤပ---
သးနံၣ်	၂၇	၂၈
မုၢ်/ ခွါ	ပိာ်မုၢ်	ပိာ်ခွါ
ကလုာ်	ကညီ	ကညီ
ဟံၣ်ဖိသီဖိ အိၣ် / တအိၣ်	အိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	ထူစံာ်	ထူစံာ်
တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ	တသ့ၣ်ညါ	တသ့ၣ်ညါ
တၢ်ဟံၣ်မူဒါ/ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒုသဝီ	က---သဝီ	က---သဝီ

ပုၤလၢအမၤအပယွဲတၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၢ်လၢ	သုးကျိၤ/ သုးရဲၣ် / သုးတြီၤ	အိၣ်ညူၣ်လီၤသးလီၢ်ကျဲ /သုးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၢ်လၢ
SAC သုးဖိတဖၣ်	တသ့ၣ်ညါဘၣ်	တသ့ၣ်ညါဘၣ်	တစိာ်တလီၢ်သုးကလၢၤ ဖဲက---သဝီ	တသ့ၣ်ညါဘၣ်

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲၣ်ပုၤပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
 KHRG သ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢ KICတၢ်ကဆိၣ်သန့ၣ်ဟံးဘျးစဲပူၤဘၣ်သး SACသုးဖိတဖၣ်ခးသံသဝီဖိ(၂)ဂၤဝံၤအ
 လီၢ်ခဲ KHRGပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိထၢဖျိာ်မၤနီၣ်မၤယါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးမၤတၢ်ထံၣ်လီၢ်သံကွၢ်သဝီဖိ ခံၣ်ဘၣ်သးတၢ်ကဲထီၣ်
 သးအံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
KHRGပျီၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်က---သဝီဖိ (၂)ဂၤလၢအသ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ်.
ဖဲလါအီၣ်ကူး ၂၄သီ၊ ၂၀၂၁နီၣ်န့ၣ် ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးကီၢ်ကးကရၢ (SAC)သုးကျိၤလၢတသ့ၣ်ညါအနီၣ်ဂံၢ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သး သုးကျိၤအါကျိၤဝဲၤ ထီၣ်ဒုးဒီးဟံးန့ၢ်ကွံာ်ဝဲ ကညီၣ်ဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA)သုးကလၢဖဲ က---သဝီ တဖျါၣ် အံၤန့ၣ်လီၤ. SACသုးတဖၣ် ထီၣ်ဒုးဟံးန့ၢ်ကွံာ်ဝဲKNLAသုးကလၢတဖျါၣ်အံၤန့ၢ်ခိဖျါလၢ ဖဲလါအီၣ်ကူးထီၣ်သီန့ၣ် လီၢ်ကဝီၤ KNLAသုးခိၣ် (၂) ဂၤ သံကွံာ်ဝဲခိဖျါတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအပိ (တၢ်သံခိဖျါ COVID-19 ဒီးအဝဲတၢ်သံတၢ်လၢဆါ မနုၢ်လဲၣ်န့ၣ် တသ့ၣ်ညါလီၤတံၢ်ဘၣ်) က---သုးကလၢတၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၣ်တဖၣ် တလဲၤအသးဘၣ်ဂီၢ်ဘၣ်စးလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

SACသုးဟံးန့ၢ်ကွံာ် KNLAသုးကလၢဝဲၤအလီၢ်ခဲ SACသုးဆုၢ်အါထီၣ်အသုးဖိ ကအိၣ်(၂၀၀)ဂၤယၢ်ယၢ် ဒီးဟံၣ်လီၤ အသုးက လၢဖိတစိာ်တလီၢ်ဖဲ က---သဝီကပၤဒ်သီးဒီး ကဒီကဒါဂၤယၢ်ကွၢ်တၢ်လီၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ်ဝဲၤအံၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤ တြီတံၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၢ်ကဝီၤတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤအဆၢကတီၢ် စးထီၣ်ဖဲ ဟါခိ (၆:၀၀)န့ၣ်ရံၣ်ဒီး ဂီၤခိ(၄:၀၀)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ် သဝီဖိတဖၣ်ဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချၢယုအိၣ်ညၢ် ယုခးအိၣ်တၢ် လဲၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤ ဒီးတၢ်ဖဲးအိၣ် မၤအိၣ်လီၢ် လၢမုၢ်ဟါလီၤ ဒီး မုၢ်န့ၤခိအဆၢကတီၢ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးတဖၣ်ဟံၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ (၁)န့ၣ်ဝဲၤ အလီၢ်ခဲသဝီဖိတဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကိဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလၢ ဟံၣ်ဖိဖိဖိဂီၢ်တ လၢပဲၤလီၤခိဒ် တၢ်ညၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အပိ သဝီဖိတနီၤဟးထီၣ်ခူသ့ၣ်လၢမုၢ်န့ၤခိ ဒီးလဲၤယုအိၣ်ညၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါစးပထုဘၣ် ၄သီ, ဟါလီၤခိတၢ်ခဲးလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် က---သဝီဖိဟံၣ်ဖိဖိဖိတဒူၣ် ဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချၢဒီး လဲၤယု အိၣ်ညၢ်ဖဲထံကျိၤဖိလၢ အဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်တဘိအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ နီၢ်တ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “သုးတ ဖၣ် ထုးထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢမုၢ်န့ၤခိအဆၢကတီၢ်ပှၤတဘၣ်ဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၢၣ်သဝီဖိတဖၣ် ကဘၣ်ယု အိၣ်ယုအိၣ်အပိ အဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်ယုအိၣ်ယုအိၣ်တၢ်. အဝဲသ့ၣ်တဟးယံၤယံၤဘၣ် လဲၤဒ်ဖဲအဟံၣ်ကပၤထံဖိကျိၤအ ပူၤလီၤ.” စီၤပ---လဲၤယုအိၣ်ညၢ်အခါ အမါနီၢ်အ---လၢအအိၣ်ဒီးအဟုးအသး (၅)လါ ဒီးအဖိမုၢ်ဖိ (၄)န့ၣ်ဖိတဂၤအံၤ အိၣ်လၢဟံၣ်တဘျီဘၣ် မုၢ်လၢပယီၤသုးတဖၣ်ဟူးဂဲၤခိလီၤသးဘူးဒီးအဟံၣ်အပိန့ၣ်လီၤ. အပိ အမါဒီးအဖိမုၢ်ဖိအိၣ် ခိးအီၤလၢသဝီဖိအဂၤတဂၤအဟံၣ်လၢအအိၣ်ဘူးဒီးအဟံၣ်တဖျါၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘျီတဂ့ၢ်တၢ်တဘၣ်အပူၤ ဖဲဟံၣ် ဖိဖိဖိတဒူၣ်အံၤ ဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်အဆၢကတီၢ် ဘၣ်သဂၢ်ဒီး ပယီၤသုးတဖၣ်လၢကျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးဖိတဖၣ် တဲအ ဝဲသ့ၣ် “သုးလုကပီၤမုၢ်ဘိးဘၣ်မနုၢ်လဲၣ်” ဝဲၤ ခးဝဲၤစီၤပ---ဒီးအမါနီၢ်အ---လၢကျိၤ ဖဲစီၤပ---အံၤ စိာ်ယၢ်အဖိမုၢ်ဖိ လၢအ စုလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ ကဘၣ်ဖဲ ဟါခိ (၁၀:၄၆) န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသးတဖၣ် ခးနီၢ်အ---ကအိၣ် (၁၂) ထံၣ် ဖဲအဟၢၤဖၢတထံၣ်၊ အခိၣ်သၣ်ဃံ (၂)ထံၣ်၊ ဒီး အကံၣ်ဒုးကအိၣ် (၈) တုၤ (၉)ထံၣ်ညါအဃိ အကံၣ်ဒုးလီၤကရဲခဲလၢၤန့ၣ်လီၤ၊ ပယီၤသးဖိတဖၣ် ခးစီၤပ---ခိၣ်သၣ်ဃံ(၂)ထံၣ် ဒီးကျိၣ်ချံ (၂)ဖျါၣ်လၢၤ ဘၣ် အနၢ်တကံၤထံး ဒီးကျိၣ်ချံအစ့ၤကတၢၢ်တဖျါၣ်န့ၣ် ကတၢၢ်ထီၣ်လၢအခိၣ်သၣ်ဃံလီၤန့ၣ်လီၤ၊ သဝီဖိအဂၢၤတဖၣ် နၢ်ဟူၣ်ကျိၣ် သီၣ်ဘၣ်ဆၣ် လဲၤမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်တဘျီဘၣ် မ့ၢ်လၢပယီၤသးတဖၣ်ဟူးဂဲၤဒီး တပျဲသဝီဖိဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချါဘၣ်အဃိ မ့ၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ သဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ၊ နီၢ်တ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “ပုၤလဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်တဘျီနီၣ်တဂၤ ဘၣ်. ပုၤအိၣ်ဘျီလၢပုၤကစၢ်ဒ်ဝဲဟံၣ်ပုၤကိးဂၤ ဒီးဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချါတဘျီနီၣ်တဂၤဘၣ်” အဃိ သဝီဖိတဖၣ်လဲၤမၤ စၢၤကွၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဒုၣ်အံၤ ဖဲလၢ ဂီၤခိ(၄:၀၀)န့ၣ်ရံၣ် လါစဲးပထုဘၣ် ၅သီ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ၊ ဖဲသဝီဖိတဖၣ် လဲၤမၤ စၢၤပုၤဒီမိၢ်ဝဲၤခဲၤအံၤအဆၢကတီၢ် ထံၣ်ဝဲလၢအဖိမုၢ်ဖိ(၄)န့ၣ်တဂၤအံၤ အိၣ်လၢအမိအပါအကပၤန့ၣ်လီၤ၊ လီၢ်ကဝီၤဖိ နီၢ်တ--- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “အဖိအိၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကပၤလီၤ၊ ကမ့ၢ်လၢအဖိန့ၣ် ဟီၣ်ဟီၣ်တုၤအလီၤဘျးဒီး ကမံကမၢ်အသး လီၤ၊ အဝဲမံပၢ်ထီၣ်ဖဲပုၤလဲၤလၢအအိၣ်အခါလီၤ (ကဘၣ်ဖဲဂီၤခိ (၄:၀၀) န့ၣ်ရံၣ်).”

သဝီဖိတဖၣ် လဲၤမၤစၢၤကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဝံၤတစီၢ်ဖိန့ၣ် နီၢ်အ---အံၤ အသးသမူကတၢၢ်ကွံၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ၊ စီၤပ---တခီအသးသ မူအိၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ပုၤနီၣ်အသးအဖၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ၊ ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၅သီ ကဘၣ်ဖဲ (၉)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ပယီၤသး တဖၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝီပုၤပျဲၤအသိလ့ၣ်ပုၤ ဒီးလဲၤဃီဝဲဆူပုၤတုၤဘၣ်တၢ်အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ပယီၤသးတဖၣ်အံၤ လဲၤထံၣ် လိာ်အသးဒီး နီၢ်အ---အမိဒီးတဲဝဲလၢ အပုၤသးဖိတဖၣ် ခးပုၤဒီမိၢ်ဝဲၤခဲၤအံၤ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတ် မုၢ်နၤခီတၢ် တဘၣ်ဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ချါတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤအဃိန့ၣ်လီၤ၊ ပယီၤသးတဖၣ်အံၤ တယုကညးပုၤတုၤဘၣ်တၢ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါ တဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ခးသံသဝီဖိအံၤ မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကမၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ၊ အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢကဟ့ၣ် ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်အမိ စုပယီၤ (၅၀၀၀၀၀) ကူး (ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်အမိဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့အနီၢ်နီၢ်တခီထဲၣ်၃၀၀၀၀၀ကူး) ဒ်သိးဒီးကမၤလီၤ ဘၣ်လီၤဘၢကွံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ၊ က---သဝီဖိ လၢအမ့ၢ်နီၢ် ခ---တဂၤအံၤစဲးဝဲဒ်အံၤ “ပုၤတဂၤအသးသမူ တဖျါန့ၣ် ပလဲလိာ်အီၤလၢစ့ (၅၀၀၀၀၀) ကူးတန့ၢ်ဘၣ်. နစိကမိၣ်ကွၢ် ပုၤမ့ၢ်မၤသံ နမါ မ့တမ့ၢ် နဖိန့ၣ် နကတုၢ်လိာ် (၅၀၀၀၀၀) ကူးအံၤ ဒ်စ့အိၣ်လိးလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ကကဲၤ. ပုၤသးသမူဖျါန့ၣ်ယုာ်ဒီး ဖိသ့ၣ်လၢတဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးဘၣ် တဂၤအံၤဘၣ်သံကွံၣ်အဃိ ပလဲပုၤသးသမူ (၃)ဖျါန့ၣ်အံၤ လၢစ့(၅၀၀၀၀၀)ကူးအံၤတန့ၢ်ဘၣ်. ပုၤမ့ၢ်မၤသံပဟံၣ်ဖိဃီဖိတဂၤ ဂၤန့ၣ် ပတုၤဘၣ်ဆါနးဒိၣ်မး. ကမျါန့ၣ် အတၢ်ကမၢ်တအိၣ်ဘၣ်အဃိ အဝဲသ့ၣ်တကြးမၤအီၤဒ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၅သီ, ဟါလီၤခီအဆၢကတီၢ် တၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်လၢ ပယီၤသးကိးအဝဲသ့ၣ်တခိၣ်ဟဲတုၤလၢက---သဝီ ဒီးက့ၢ်စိာ်ဝဲနီၢ်အ---အစိၣ်ဒီးအဝၢလၢအဘၣ်ဒိတဂၤအံၤဆူ မိၣ်လဲၤမ့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ပယီၤသးတဖၣ် ဘၣ်သးမၤလီၤ မၢ်ကွံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒ်သိးသုတဟူထီၣ်သါလီၤလၢ တၢ်ကစီၣ်ပုၤအဂ့ၢ်အဂီၢ် ဖဲပုၤဆါအံၤလဲၤတုၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ် ပယီၤ သးတဖၣ် ခိးကဝီၤဃၤဝဲသဝီဖိ(၂)ဂၤအံၤဒီး ဟ့ၣ်အခွဲးလၢပုၤတုၤဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိကလဲၤဟိာ်ထွဲလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ထဲ (၂)ဂၤခီၤ န့ၣ်လီၤ၊ ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်စဲးဝဲလၢ နီၢ်အ---အဖိလၢအဟၢၤဖုပုၤ တဂၤအံၤအသးသမူတအိၣ် လၢစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ဒီးပုၤကုၢ်ကွံၣ်အစိၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ၊ မ့မ့ၢ်စီၤပ---တခီ တၢ်ဆါဟံၣ်ဆုၢ်ခီက့ၢ်အီၤဆူ ဝ့ၢ်တကူၣ်တၢ် ဆါဟံၣ်မ့ၢ်လၢ မိၣ်လဲၤမ့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်ကူဆါယါဘျါအီၤတဘၣ်ဘၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ၊ ဝံၤအလီၢ်ခဲ က---သဝီဖိတဖၣ် တဒီးန့ၢ်

ဘၣ်လၢၤ တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်သး စီၤပ---အပရၢဘၣ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ စီၤပ---အံၤအသးသမူတအိၣ်လၢၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

အဖီမုၢ်ဖိ (၄)နီၣ်တဂၤအံၤ ခဲအံၤအိၣ်ဒီးအဖံလၢအမိထံးတကပၤ ဒီးလိၣ်ဘၣ်ဝဲ နီၣ်သးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ် ဘၢဘၣ်ဆၣ် အဝဲတဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒံးဘၣ် ဒီး အဝဲတဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢၤ အတၢ်အိၣ်မူကဒိၣ်ထီၣ်ခါဆူ ညါအဂီၢ် စ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤ အဖံဘၣ်ကွၢ်လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်က့ၤအီၤ ထဲတဂၤလၢတၢ်ကီၤတၢ်ခဲဒီး တၢ်အိၣ်သးလၢတဘံၣ် တဘၢဘၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအကျါတဂၤလၢအမ့ၢ် နီၣ်ခ---စံးဝဲဒံးအံၤ “ဖိသ့ၣ်မုၢ်ဖိ(၄)နီၣ်လၢ အဘၣ်အိၣ်ဖိၣ်ယဲတဂၤ အံၤန့ၣ် ပုၤတတၢ်ကဘၣ်တူၢ်လိာ်အီၤ မ့ၢ်လၢအမိအပါတအိၣ်လၢၤဘၣ်အယီၤ အဝဲမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်စီၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လၢ အဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခါဆူညါန့ၣ် ဖိသ့ၣ်အံၤကဘၣ်ထီၣ်က့ၢ် ဒီးအဝဲမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်လၢသ့ၣ်ကဒ့ (တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်အဖီလၢ)န့ၣ် အတၢ်အိၣ်မူကဂ့ၤလီၤ.”

ခီဖျါလၢ ပယီၤသးခးသံသဝီဖိဒီးဟူးဂဲၤလၢပုၤတတၢ်ပူၤအယီၤ သဝီဖိလီၤဆီဒၣ်တၢ်ပိာ်မုၢ်ဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟးထီၣ်လၢသဝီချါ တဘျီလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသးတဖၣ်မ့ၢ်တအိၣ်လၢသဝီပူၤဘၣ်န့ၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ကအိၣ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ် အယီၤ အဝဲသ့ၣ်သ့ထီၣ်ဝဲလၢ ပယီၤသးတဖၣ်အံၤ ကဟးထီၣ်ကွၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်သဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်တ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒံးအံၤ “ပဘၣ်သးအိၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပယီၤသးတဖၣ်မၤန့ၣ်ပုၤအယီၤ ပသးတမုၢ်ဘၣ်. ပကဘၣ်မၤဒဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါ ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ပုၤဖဲအအဲၣ်ဒီးမၤလီၤ. ပဘၣ်သးလၢသးတဖၣ်ကဟးထီၣ်ကွၢ်လၢပတၢ်လီၢ် ဒီးပကအိၣ်ဘၣ်က့ၤမုၢ်မုၢ်ခုၣ် ခုၣ်အဂီၢ်. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤ ပဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤ. ပမၤတၢ်တသ့ၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်ဆၣ် ပဘၣ်ပျံၤအဝဲသ့ၣ်. ခဲအံၤ ပလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤတသ့ၣ်နီၣ်တပူၤဘၣ်. ပဘၣ်သးအိၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်လီၤ. (...) ယတဘၣ်သးလၢ သးတဖၣ်အံၤကအိၣ်လၢ သဝီပူၤဘၣ်. ယဘၣ်သးအိၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤ ပဟးထီၣ်က့ၤလီၤတန့ၢ်ဘၣ်. ပဘၣ်ဘၣ်ယိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် ကမၤသံအါထီၣ်ပုၤဘၣ်ဖုး. အဒိ ခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်မၤသံပုၤဒိမၤဝါဝဲၣ်ဂၤအံၤအယီၤ ပပျံၤတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်” န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသးခးသံသဝီဖိဂ့ၢ်ဝီၣ်တခါအံၤ တလဲၤတုၤဆူပၤကီၢ်ဒီး ကွီၢ်ဘျီၣ်အစုပူၤဒဲးဘၣ်အယီၤ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိယီဖိ တဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်တီတၢ်တြၢ်နီၣ်တမံၤဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. SACသုးမိၤစီၣ်တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးအဖီလၢ တၢ်တီတၢ်တြၢ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါ တအိၣ်အယီၤ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိယီဖိ အနီၣ်ကစၢ်ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုးဘၣ်ကဒါ ပုၤမၤကမုၢ်တၢ်SACသုးတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ခ---လၢအမ့ၢ်သဝီဖိတဂၤယုထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢသဝီဖိၣ်ဂၤအံၤအဂီၢ်ဒံးအံၤ “ပပျါ (SACပုၤမၤသံတၢ်) တၢ်ကမုၢ်တ သ့ၣ်ဘၣ်. ပဘၣ်သးလၢတၢ်ကဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်လီၤဘၢလီၤကွီၢ် အဝဲသ့ၣ်ဒဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်အသးလီၤ. ပုၤလၢအသံ(၂) ဂၤအံၤ သ့ၣ်န့ၣ်(၂၀)ဘျီၣ်တစဲးဖိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကြၢးအိၣ်မူဒဲး. ခါဆူညါအဝဲသ့ၣ်ကကဲထီၣ်ပုၤတၢ်အိၣ်တၢ်ယၢၤခါန့ၣ် ပတ သ့ၣ်ညါဘၣ်. အဖီလၢအဟၢဖူပူၤတဂၤ စ့ၢ်ကီးန့ၣ် မ့ၢ်ကကဲထီၣ်ထံကီၢ်ခိၣ်န့ၢ်ခါန့ၣ် ပတသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသ့ၣ် အံၤဘၣ်သံလၢအမိၢ်ဟၢဖူပူၤအယီၤ တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တတီတၢ်တြၢ်ဘၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤန့ၣ် ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကီးဝဲဒံးဒီး ကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ် မ့ၢ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤဖျါလၢ ပယီၤသးတဖၣ်ဘၣ်သးမၤန့ၣ်ဝဲ ကညီၣ်ကလုာ်လီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. (...) ပဆိတလဲ ပုၤသးသမူဒီးစ့ (၅၀၀၀၀၀)ကုးတန့ၢ်ဘၣ်. တၢ်ကဘၣ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ် အဝဲသ့ၣ် လၢကမ့ၢ်ကွီၢ်ဘျီၣ်ဒီး သးကွီၢ်ဘျီၣ်ခံ ကလုာ်လၢၤအပူၤ ဒီးတၢ်ကဘၣ်ဘျါဆ့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်တခါအံၤ ဖျါဖျါဖျါ ဒဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ် ကွဲးလီၤသးအသးလီၤ.”

အဝဲဟ်ဖျါအါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒ်အံၤ “အဝဲသ့ၣ်သ့တၢ်စုကဝဲၤထီၣ်ဒါကမျါၢ်. ပုၤကိးဂၤဒဲးမ့ၢ်စ့ၢ်စုကဝဲၤန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ဟ့ၣ်သးကါသ့ၣ် တဖၣ်အံၤ. လီၤမၤကွံာ်တသ့နီၣ်တဘျီဘၣ်. ကမျါၢ်အတၢ်ကမၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်တကြးမၤအၢကမျါၢ်ဘၣ်. ကမျါၢ် မ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်တမံၤမံၤတခီ တၢ်ကြးစံၣ်ညီၣ်အီၤဒ်အကြးဒီး အဝဲသ့ၣ်မၤကမၣ်တၢ်အသိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤန့ၣ် အဝဲ သ့ၣ်ဖီၣ်ဒီးခးသံသဝီဖိလၢ အတၢ်ကမၣ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်တဖၣ်အယီၤ ထံကီၢ်တၢ်အိၣ်သးမုၢ်န့ၣ် ပကဒုးစ့ၢ်ကိးတၢ် န့ၣ်လီၤ.”

(၄)တပတီၢ်- တၢ်ယုနုၤအခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤၤ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပက သ့တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိဟ့ၣ် KHRG တၢ်ပျဲလၢ ကသ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျါကိာ်
ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျုတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမျါၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထီၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထီၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ.